

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/216/2016
Identifikačné číslo spisu: 1110248563
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1110248563.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. F., bývajúcej v J., zastúpenej JUDr. Ctiborom Stachom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Košovská č. 1, proti žalovanému Slovenskému pozemkovému fondu, so sídlom v Bratislave, Búdkova č. 36, zastúpenému advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Hviezdoslavovo námestie č. 25, Bratislava, o neplatnosť výpovede, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 178/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. februára 2016 sp. zn. 6 Co 47/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. septembra 2015 č. k. 9 C 178/2010-315 určil, že výpoveď z pracovného pomeru z 23. augusta 2010, ktorú dal žalovaný žalobkyňi, je neplatná, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 12 492 eur z titulu náhrady mzdy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a ďalej mu uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi na účet jej právneho zástupcu trovy konania v sume 2 551,18 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa pracovala na Regionálnom odbore žalovaného v Prievidzi ako vedúci odborný referent na divízii správy poľnohospodárskych pozemkov. Listom z 23. augusta 2010 jej dal žalovaný výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Žalobkyňi bola výpoveď doručená na pracovisku dňa 25. augusta 2010, žalobkyňa ju však odmietla prevziať. Výpoveď žalovaný odôvodnil tým, že na základe rozhodnutia generálneho riaditeľstva o znížení celkového stavu zamestnancov z dôvodu dlhodobšieho prekročovania schváleného počtu zamestnancov sa žalobkyňa stala pre žalovaného nadbytočnou. Výpoveď prerokoval dňa 24. augusta 2010 Výbor Základnej organizácie Slovenského odborového zväzu verejnej správy pri Slovenskom pozemkovom fonde. Žalobkyňa listom z 26. októbra 2010 oznámila žalovanému, že výpoveď z pracovného pomeru považuje za neplatnú a že trvá na tom, aby ju žalovaný naďalej zamestnával. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je dôvodná. Súd prvej inštancie poukázal na právny názor odvolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení z 25.

septembra 2013, č. k. 6 Co 502/2013-216. Záver o neplatnosti predmetnej výpovede súd prvej inštancie odôvodnil nasledovne: „Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že nejestvuje príčinná súvislosť medzi rozhodnutím žalovaného o organizačnej zmene rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovaného zo dňa 7. júna 2004, č. j. 31867/2004/SPF-130 a údajnou nadbytočnosťou. Dôkazom toho je skutočnosť, že rozhodnutie o znížení počtu zamestnancov bolo vydané šesť rokov pred tým, ako žalovaný dal žalobkyni predmetnú výpoveď. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaný prideloval žalobkyni prácu šesť rokov po tom, ako rozhodol o znížení stavu zamestnancov, zaplatil žalobkyni dvojiročné právne minimum na Právnickej fakulte UK v Bratislave a 7 rokov zastupovala riaditeľa regionálneho odboru. Taktiež mal súd za preukázané, že v roku 2009, t. j. po rozhodnutí o organizačnej zmene prijal žalovaný na Regionálny odbor v Prievidzi ďalšieho zamestnanca Ing. Takáča, čím sa počet zamestnancov zvýšil z 5 na 6.“ S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobe vyhovel a určil, že predmetná výpoveď z pracovného pomeru je neplatná. Výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 12 492 eur z titulu náhrady mzdy súd prvej inštancie odôvodnil takto: „Súd priznal žalobkyni z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru náhradu mzdy vo výške 12 492 eur ako náhradu mzdy za 12 mesiacov á 1 041 eur z dôvodu, že žalovaný na pojednávaní konanom dňa 7. mája 2015 požiadal, ak by súd v prípade, že prizná žalobkyni náhradu mzdy, túto nepriznal za čas presahujúci dvanásť mesiacov. V danom prípade je rozhodným obdobím 2. kalendárny štvrťrok roku 2010. Výška priemerného zárobku žalobkyne, ktorý vyčíslil žalovaný nebola sporná, súd preto vychádzal z toho, že priemerný hodinový zárobok žalobkyne dosahovaný u žalovaného v rozhodnom období 2. štvrťroka 2010 bol 6 3886 eur, pričom priemerná výška mesačného funkčného platu žalobkyne za uvedené obdobie bola 1 041 eur. Náhradu mzdy žalobkyne za 12 mesiacov súd žalobkyni priznal z dôvodu, že mal preukázané, že žalobkyni sa nepodarilo zamestnať a žalovaný požiadal, aby súd jeho povinnosť nahradil mzdu za čas presahujúci dvanásť mesiacov náhradu mzdy nepriznal.“ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 15. februára 2016 č. k. 6 Co 47/2016-363 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým bola určená neplatnosť výpovede z pracovného pomeru z 23. augusta 2010 a zároveň výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 12 492 eur z titulu náhrady mzdy a výrok o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd mal za to, že je správny záver súdu prvej inštancie, že vzhľadom na všetky zistené skutočnosti nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou, ku ktorej došlo v roku 2004 a nadbytočnosťou žalobkyne, ktorú žalovaný „zistil“ až v roku 2010. Táto príčinná súvislosť je jedným z predpokladov platnosti výpovede z dôvodu organizačnej zmeny v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Keďže chýba príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou z roku 2004 a nadbytočnosťou žalobkyne, ktorú žalovaný uplatnil ako výpovedný dôvod v roku 2010, predmetná výpoveď nemôže obstať a to bez ohľadu na skutočnosť, že po formálnej stránke netrpí žiadnymi vadami. Súd prvej inštancie odôvodnil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade mzdy iba tým, že čas, za ktorý by sa mala žalobkyni poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov a že žalovaný požiadal, aby jej súd náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov nepriznal. Súd prvej inštancie však v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysvetlil, akými úvahami sa riadil, a na akom základe dospel k záveru, že sú podmienky pre priznanie náhrady mzdy žalobkyni splnené iba za čas 12 mesiacov, teda že žalobkyni možno priznať náhradu mzdy v minimálnej výmere. To spôsobilo, že napadnutý rozsudok je vo výroku o náhrade mzdy nepreskúmateľný. Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil výrok napadnutého rozsudku o náhrade mzdy a vec vrátil v rozsahu tohto zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ňom bude súd prvej inštancie musieť zistiť, či sú tu podmienky pre priznanie náhrady mzdy žalobkyni za obdobie presahujúce 12 mesiacov. Súd prvej inštancie bude musieť zistiť, či sa žalobkyňa po neplatnom skončení pracovného pomeru zapojila do práce, prípadne z akých dôvodov tak neurobila, či mala možnosť obstarat' si vhodnú prácu a za akých podmienok, či a aké zárobky dosahovala. Dôkazné bremeno v tomto smere bude zaťažovať žalobkyňu. Súd prvej inštancie bude súčasne musieť vychádzať z toho, že náhrada mzdy patrí zamestnancovi zásadne iba za obdobie, v ktorom je schopný pracovať. Až po zhodnotení všetkých týchto okolností bude súd prvej inštancie môcť urobiť záver o tom, či žalobkyni patrí náhrada mzdy iba za obdobie 12 mesiacov, alebo za dlhšie obdobie. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o náhrade mzdy musel odvolací súd

zrušiť i výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o neplatnosti výpovede podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Navrhol rozsudok v rozsahu napadnutého výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí okresného i krajského súdu a v nedodržaní postupu súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. Zároveň namietal aj to, že krajský ani okresný súd sa nijakým spôsobom nevysporiadali s tým, či má povinnosť žalobkyňu ďalej zamestnávať, a preto vzniká na oboch stranách pracovnoprávneho vzťahu právna neistota. Navyše odvolací súd nijakým spôsobom nereagoval na ďalšie argumenty, ktoré prezentoval v odvolaní. Má za to, že žalobkyňa nepreukázala ani dôvodnosť ňou uplatneného nároku na náhradu mzdy. Na základe uvedeného má za to, že dovolanie je dôvodné.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie odmietnuť. Dovolanie žalovaného považuje za účelové, bez akejkoľvek pravdivej a relevantnej argumentácie. Žalobkyňa považuje dovolanie za akt úmyselného predlžovania sporu a konania zo strany žalovaného, pretože sa domnieva, že okresný súd v konaní pri rozhodovaní o druhej časti jej nároku bude pokračovať až po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto dovolaní.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení O.s.p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaný), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu iba v prípadoch v zákone výslovne uvedených (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

10. Dovolaním napadnutý rozsudok (resp. jeho napadnutá časť) nevykazuje znaky vyššie uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. vyvodit' nemožno.

11. Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa § 237 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

12. Dovolateľ tvrdil, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteli ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

14. Dovolateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že súd prvej inštancie nedodržel zákonom stanovený postup v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008, keď napriek tomu, že vo veci boli vykonané viaceré pojednávania, ani na jednom z pojednávanií samosudca, resp. predseda senátu neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné tak, aby prípadne účastníci konania mohli upraviť ďalší procesný postup v konaní a zo zápisníc nevyplýva, že by tento postup bol dodržaný. Toto pochybenie prispelo k nepredvídateľnosti postupu a rozhodnutiu prvoinštančného a druhoinsančného súdu. Súd je povinný na základe výsledkov dokazovania vymedziť, ktoré podstatné skutkové tvrdenia účastníkov možno považovať za zhodné, a ktoré za sporné.

15. Dovolací súd nezistil vyššie uvádzanú existenciu dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu súdmi vyplývajúceho z ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., účinného od 15. októbra 2008. Podľa dovolacieho súdu, totiž aj prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 134/2010, 4 Cdo 167/2012 a 3 Cdo 294/2014). Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávanií pred súdom prvej inštancie, keď súd vykonával dokazovanie výsluchmi účastníkov a svedkov, ku ktorým sa účastníci mali právo priebežne vyjadrovať, rozhodoval uznesením aj o návrhoch na vykonávanie ďalších dokazovaní a v závere pojednávania účastníkov vyzval, aby zhrnuli svoje návrhy (por. napr. zápisnicu z pojednávania z 3. septembra 2015 č. l. 301-302). Striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne

významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolateľ preto neopodstatnene namietal, že nedodržaním procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. účinného od 15. októbra 2008, mu súd odňal možnosť pred súdom konať.

16. K vyššie uvedenému dovolací súd dodáva, že ak procesná nesprávnosť spočívajúca v porušení § 118 ods. 2 O.s.p. nebola vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., potom ani postup odvolacieho súdu nezohľadňujúci túto nesprávnosť nemohol byť považovaný za dôvod, ktorý zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

17. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

18. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

19. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovaného. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Námietky dovolateľa v tomto smere predstavovali skôr vyjadrenie jeho nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré ale bez ďalšieho nepostačujú na založenie existencie vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dávalo totiž odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho skutkovým či právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci sa účastníkom neodnímal možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (R 54/2012, R 43/2003). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Dovolateľ ďalej namietal skutočnosť, že ani jeden zo súdov nerozhodol o jeho návrhu, že od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnával.

21. Podľa § 79 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3 O.s.p.) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoláva a musí byť z

neho zrejme, čoho sa navrhovateľ domáha.

22. Podľa § 152 ods. 2 veta prvá O.s.p. rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci.

23. Podľa § 153 ods. 2 O.s.p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

24. Podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

25. Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania (žaloby). Tento spôsob začatia konania predpokladá aj citované ustanovenie § 79 O.s.p. Iba v prípadoch, v ktorých to zákon *expressis verbis* pripúšťa, občianske súdne konanie môže začať aj na základe rozhodnutia súdu. Vo veciach, v ktorých sa konanie môže začať iba na základe návrhu (vždy tomu tak je v sporovom konaní), je podanie návrhu nevyhnutným predpokladom začatia konania. Ustanovenie § 79 ods. 1 O.s.p. vymedzuje obsahové náležitosti návrhu, ktorých neúplnosť bráni v ďalšom procesnom postupe súdu s procesným dôsledkom - odmietnutie podania (§ 43 ods. 2 O.s.p.).

26. Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa účastníci domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu.

27. V preskúmvanej veci je nepochybné, že ide o konanie sporové, ktorého predpokladom, ako už bolo vyššie uvedené, je podanie žaloby. Žaloba podaná bola a spĺňala zákonom požadované náležitosti.

28. Z obsahu spisu nepochybné vyplýva, že žalobkyňa sa proti žalovanému domáhala určenia toho, že výpoveď z pracovného pomeru zo dňa 23. augusta 2010 daná žalobkyni zo strany žalovaného listom zo dňa 23. augusta 2010 so skončením pracovného pomeru dňa 30. novembra 2010 je neplatná. Zároveň si v žalobnom návrhu uplatnila náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku vypočítaného v súlade s ustanovením § 134 Zákonníka práce vo výške 739,95 eur netto mesačne, a to za obdobie od 1. decembra 2010 až do právoplatného skončenia sporu. V neposlednom rade žiadala, aby jej žalovaný uhradil náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške určenej súdom do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobkyňa v o svojom návrhu nežiadala, aby súd rozhodol o jej ďalšom zamestnávaní u žalovaného, preto súdy o tejto povinnosti žalovaného nerozhodovali. Súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, a teda námietka žalovaného ohľadom nerozhodnutia o jeho povinnosti žalobkyňu ďalej zamestnávať je neopodstatnená. V zmysle uvedeného, aj keby došlo zo strany súdu k formulačnej úprave petitu žaloby v súlade s objektívnym hmotným právom, nešlo by o odňatie možnosti konať pred súdom (bližšie pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 219/2007).

29. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalovanému nebola postupom súdu odňatá možnosť konať a jeho tvrdenia o existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sú nedôvodné a nie sú založené na tom reálnom základe, že mu boli upreté procesné oprávnenia priznané Občianskym súdnym poriadkom.

30. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu (resp. jeho časti) nie je podľa § 238 O.s.p. a ani podľa § 237 ods. 1 O.s.p. prípustné. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného v súlade s § 447 písm. c/ CSP odmietol ako procesne neprípustné.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.